СЕНТЯБР 24
1938 во
№ 131 (915)
ДОНЫС 10 УР

Став странаяссa пролетарийяс, ӧтувтчӧй!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЕДЗӦНЫ
ВЛКСМ
КОМИ ОБКОМ
ДА СЫКТЫВКАРСА
ГОРКОМ

Воспітывајтны томјӧзӧс боԉшевізм траԁіцііјајас самӧн

„Комсомольская правда" сентабр 20-ӧԁ лунԍа переԁовојын гіжӧ:

Тӧрыт „Правдаын" печатајтӧма Всесојузнӧј Коммуністіческӧј (боԉшевікјас) партіја історіја Краткӧј курслыԍ меԁбӧрја глава. Краткӧј курс публікујтӧм помалӧма. Сіјі-жӧ, кыӡі аӡӡан строітан зԁаніјелыԍ стројнӧј архітектурасӧ, корсы гӧгӧрыԍ уберітасны меԁбӧрја лесајассӧ, Краткӧј курслыԍ меԁбӧрја глава публікујтӧмӧн сувтӧ аслас став веԉічијеын ԁа лоӧ аӡӡанаԁӧн боԉшевістскӧј партіјаԁӧн прӧјԁітӧм став героіческӧј тујыс. Ыжыԁ тӧԁчанлуна научнӧј труԁ, коԁӧс созԁаԉтӧма ВКП(б) Центраԉнӧј Коміԏетӧн, Сталін јортӧн, петкӧԁлӧ міјанлы боԉшевістскӧј партіјалыԍ історіјаԍӧ кыӡі ӧтторјаԍӧс. Первој ічӧтлыԁа марксістскӧј группаjассаԋ, коԁјас чужлісны царскӧј Россіјаса глухӧј поԁполјеын, боԉшевікјаԉӧн могущественнӧј партіјаԁӧ, коԁі вескӧԁлӧ мірын первој соціаԉістіческӧј госуԁарствоын, мунӧ вескыԁ, послеԁоваԏеԉнӧј туј. Зев уна препјатствіјејас пыр піскӧԁчӧмӧн, врагјаслыԍ коӡнјас пазӧԁӧмӧн, боԉшевістскӧј партіја муніс сіјӧ туј куӡа, асԍыс бојевӧј знамјајассӧ ні ӧтчыԁ копыртлытӧг. Кніга, коԁі вісталӧ сіјӧ туј јылыс, петкӧԁчӧ кыӡі героіческӧј епопеја, кыӡі рассказ умлӧн ԁа воԉалӧн веԉічајшӧј поԁвіг јылыс, кущӧмӧс сӧмын тӧԁӧ человечестволӧн історіја.

Тајӧ кнігаын чукӧртӧма боԉшевістскӧј партіјалыԍ історіческӧј опыт. Історіја міјанлы абу вӧвлӧм собыԏіјејаслӧн архівнӧј опісаніје. Важјасӧ велӧԁӧмӧн, мі тӧԁмалам общественнӧј развіԏіјелыԍ ԁа поліԏіческӧј тышлыԍ законјас, коԁјас отсалӧны аӡӡыны мыј лоӧ воӡӧ. Важјасӧ велӧԁӧмӧн, мі боԍтам революціонерјас воӡӡа поколеԋіјејаслыԍ опыт. Соціаԉістіческӧј революціја шымыртӧ буржуаӡіјалы паныԁ пролетарскӧј массајас тышлыԍ, важја мір жугӧԁӧмлыԍ ԁа выԉ мір стрӧітӧмлыԍ ӡоԋ епоха. Сы вӧсна побеԁоносӧј рабочӧј ԁвіжеԋіје революціоннӧј опытлӧн, траԁіцііјајаслӧн ԁа заветјаслӧн преемственност іметӧ тані веԉічајшӧј тӧԁчанлун ԁа лоӧ окончаԏеԉнӧј побеԁа условіјејаԍыс ӧтіӧн.

Боԉшевістскӧј партіјалӧн історіја соԁержітӧ озыр історіческӧј опыт, коԁі іметӧ всемірнӧј тӧԁчанлун. Сіјӧ—опыт партіјалӧн, коԁӧс ԁорісны Ԉенін ԁа Сталін, коԁі смелӧја ԁа повтӧг мунӧ кујім революціја пыр. Сіјӧ побеԁоносӧј опыт партіјалӧн, коԁ вескӧԁлӧ улын рабочӧјјас ԁа крестана свергнітісны реакціјалыԍ меԁса вынјӧра оплот—царізм, шыбытісны помещщікјасӧс ԁа капіталістјасӧс, жугӧԁісны інтервентјаслыԍ полчіщщејас ԁа строітісны міјан странаын соціаԉістіческӧј общество.

Боԉшевістскӧј партіјалыԍ історіја велӧԁӧмӧн, томјӧз овлаԁевајтӧ сіјӧ озыр історіческӧј опытнас, боԍтӧ революціоннӧј закалка.

Со мыј вӧсна ВКП(б) історіјалӧн Краткӧј курс іметӧ веԉічајшӧј тӧԁчанлун том поколеԋіјеӧс боԉшевізмлӧн славнӧј траԁіцііјајас самӧн воспітајтӧмын.

Краткӧј курс меԁбӧрја разԁелын сталінскӧј мудростӧн вӧчӧма основнӧј ітогјас історіческӧј тујлыԍ, коԁӧс мунӧма боԉшевістскӧј партіјаӧн. Тані чукӧртӧма рабочӧј класс побеԁа вӧсна 40 воыԍ кузьжык тышлыԍ урокјас.

Мыјӧ велӧԁӧ міјанӧс ВКП(б) історіја?

Партіјалӧн історіја,—вісталӧ Краткӧј курслӧн меԁбӧрја разԁел,—меԁвоӡ велӧԁӧ міјанӧс сыӧ, мыј соціаԉістіческӧј революціјалӧн побеԁа оз вермы лоны бојевӧј революціоннӧј партіјатӧг, коԁі прост оппортунізмыԍ, мірічытӧм соглашаԏеԉјас ԁа капітулантјас ԁінӧ, вермӧ нуӧԁны пролетарііјаԍӧс решајущщӧј тыщӡаԍӧ ԁа вескӧԁлыны наӧн классӧвӧј тыш сложнӧј обстановкаын.

Сещӧм партіја, выԉ ԏіпа партіја, созԁајтіс роч рабочӧј класс, сещӧм партіја ԁорісны Ԉенін ԁа Сталін. Сылӧн вескӧԁлӧмлы објазанӧ СССР-са ужалыԍ јӧз асланыс замечаԏеԉнӧј побеԁајасӧн.

Сіјӧ партіјалӧн історіја велӧԁӧ міјанӧс революціоннӧј ԏеоріјалӧн веԉікӧј тӧԁчанлунӧ. Сӧмын партіја, коԁі овлаԁејтіс марксістско-ԉенінскӧј ԏеоріјаӧн,—пасјӧ ВКП(б) історіјалӧн Краткӧј курс, — вермас вескӧԁлыны рабочӧј класс тышӧн, уверенӧја мунны воӡӧ ԁа нуӧԁны ас бӧрԍаыс рабочӧј классӧс. Революціоннӧј ԏеоріја сетӧ поӡанлун партіјалы оріентірујтчыны обстановкаын, гӧгӧрвоны собыԏіјејаслыԍ пыщкӧсса јітӧԁсӧ, не сӧмын тӧԁны öнијасӧ, но і аӡӡыны мыј лоӧ воӡӧ.

Замечаԏеԉнӧ јаснӧја ԁа пыԁіа петкӧԁлӧ краткӧј курслӧн меԁбӧрја разԁел, мыј лоӧ революціоннӧј, марксістско-ԉенінскӧј ԏеоріјаӧн овлаԁејтӧм. Краткӧј курслӧн тајӧ разԁел вісталӧ, мыј марксізм ԉенінізм общество развіԏіје јылыс, рабочӧј ԁвіжеԋіје јылыс, пролетарскӧј революціја јылыс, коммуністіческӧј общество строітӧм јылыԍ наука. Наукаӧн

(Помсӧ вісӧԁ 2 лістбокыс).

Преӡіԁент Беԋеш прімітіс Гоԁжа кабіԋетлыԍ отставка

ПРАГА, 22. Міністрјас кабіԋетлыԍ отставка преӡіԁент Беԋешӧн прімітӧма. Лоас образујтӧма національнӧј обороналыԍ кабіԋет. Сылӧн составыԍ абуна тӧԁса. Чајтӧ, мыј сіјӧс лоӧ образујтӧма шујгавыв ԁемократіческӧј партіјајасса ԁа арміја руковоԁствоса преԁставіԏеԉјасыԍ.

Рабочӧјјас воӡӧ нуӧԁӧны кар куӡа ԁемонстраціјајас. Парламент зԁаніје ԁорӧ чукӧртчіс 100 ыԍ унжык сурс морт. Быԁ 20—30 мінут мыԍті зԁаніје ԁорті мунӧны ԁемонстрантјаслӧн — рабочӧјјаслӧн, служащӧјјаслӧн, велӧԁчыԍјаслӧн ԁа мукӧԁлӧн колоннајас. Парламент зԁаніје ԁорын ԁемонстраціјаын участвујтӧ 30 сурс горнјак, коԁјас воӧмаӧ Прагаӧ Кладно карыԍ (среԁнӧј Чехіјаын ізшом бассејн).

Парламентса ԁепутат компартіјалӧн пражскӧј крајевӧј коміԏетса секретар Кроснарж преԁсеԁаԏеԉствујтӧм улын мунӧ мітінг, коԁ вылын выступајтісны ԁепутатјас — Готваԉԁ (компартіја), Старшек (чешскӧј католікјаслӧн партіја), Рашін (нароԁні сједноцені, легіонерјаслӧн чехословацкӧј сојузса преԁставіԏеԉ, чешскӧј соціаԉістјас партіјаса преԁставіԏеԉ, пражскӧј гарнізонса начаԉнік генерал Вобратілек. Аграрнӧј партіјаса оратор јас оз лыԍтны мунны трібуна вылӧ. Чукӧртчыԍјас требујтӧм ԍерті выступітіс арміјаса генераԉнӧј інспектор генерал Сыровы, коԁӧс чукӧртчыԍјаслӧн встреԏітӧма восторженнӧј оваціјаӧн. Генерал Сыровы вісталіс, тащӧм тор „Арміја сулалӧ і кутас сулавны Чехословакіја граніцајас вылын. Вермас лоны, мыј војна, век-жӧ, матыса лунјасӧ пансас,—вічыԍӧј, сохранітӧј пӧрадок, мі тіјанӧс чукӧстам, а нароԁ, наԁејча, поԁԁержітас міјанлыԍ чукӧстӧмсӧ".

Мітінг ӧтсӧгласӧн бӧрјіс ԁелегаціја став поліԏіческӧј партіјајасса, аграрнӧјыԍ кынӡі, ԁепутатјас составын, преӡіԁент Беԋеш ԁінӧ, республікалыԍ інтересјас ԁа целостност ԁорјӧм вылын збыԉ сулалыԍ партіјајасса преԁставіԏеԉјасыԍ кабіԋет образујтӧм сылы требуны поручітӧмӧн.

Чехословацкӧј гражԁаналӧн шыӧԁчӧм

БАРСЕЛОНА, 22. Чехословацкӧј гражԁана, коԁјас олӧны Маԁріԁын, вісталӧны рӧԁінаӧ бӧр мунны асланыс кӧсјӧм јылыс, војна случајын сіјӧс ԁорјӧм могыс. Најӧ інԁӧны, мыј кутасны мунны іспанскӧј нароԁ прімер бӧрԍа.

САВІН Ԋіколај Петровіч—сплавщік-стахановец (Максаковскӧј вӧрстојанка). Лунја нормасӧ тыртӧ 200—250 прӧчент вылӧ. Савін јорт мунӧ РККА раԁјасӧ.

Сыктывкар коԉԉалӧ Краснӧј Арміја раԁјасӧ выԉ пополнеԋіје

Сыктывкарса прізывнӧј пункт. Праӡнічнӧја пастаԍӧм томјӧз лыԁԁыԍӧны ԉенінскӧј уголокын, сулалӧны тӧԁсајаскӧԁ, нывкајаскӧԁ, мам-батьӧԁ. Прізывнікјаслӧн талун шуԁа лун: талун најӧ мунӧны раԁејтана Рабоче-Крестанскӧј Краснӧј Арміја раԁјасӧ. Ԇыр најӧ віччыԍісны тајӧ шуԁа часјассӧ!

Краснӧј Арміја раԁјасӧ мунтӧԁ најӧ јона лоԍӧԁчісны. Гежӧԁ прізывнікӧс аӡӡан коԁлӧн морӧсас вӧлі ӧтік оборонаӧј значок; унжыкыслӧн кык, кујім значокӧн.

Со, пызан берԁын асланыс тӧԁсајаскӧԁ сулалӧны Слӧбӧԁа сіктса прізывнікјас. Міша Коԁаԋев неважӧн-на помаліс горнӧј ԏехнікум, Саша Коԁаԋев, сіјӧ Мішакӧԁ ӧті воын помаліс пеԁагогіческӧј рабфак. Ваԋа Сорвачев велӧԁчіс фізкуԉтурнӧј інструкторӧ. Васа ԁа Ваԋа Сурваевјас—кык вок—прізывајтчытӧӡ ужалісны шоферјасӧн. Најӧ ӧтлаын і прізывајтчісны. Прізывнӧј коміссіја ез торјӧԁ кык вокӧс: кыкнанныԁ боԍтіс ӧті частӧ—броԋетанковӧј частӧ.

— Лоам прімернӧј танкістјасӧн,—вісталісны најӧ прізывнӧј коміссіјалы. Міјан танк, кыӡі і Міхејев вокјаслӧн танк лоас грӧзнӧј оружіјеӧн став фашістскӧј своралы. Најӧ аӡӡасны, мӧвпыштасны-кӧ ускӧԁчыны соціаԉістіческӧј рӧԁіна вылӧ, кыӡі раԁејтӧны сіјӧс совјетскӧј томјӧз.

Краснӧј Арміја раԁјасӧ мунісны кык вокӧс ԁа мукӧԁ прізывнікјасӧс коԉԉӧԁны локтісны колхознікјас ԁа колхозніцајас. Најӧ сеталӧны налы наказјас служітны честнӧја, ԁобросовестнӧја, чорыԁа кутны почотнӧј бојевӧј оружіје.

Ів. Коԁаԋев.

Гітлер требујтӧ Чехословацкӧј госуԁарство бырӧԁӧм

БЕРЛІН, 22. Фашістскӧј печат талун гіжӧ, мыј суԁето-немецкӧј проблема ем öні второстепенӧј проблема-нін ԁа мыј öніԍан сорніыԍ вермас мунны сӧмын Чехословацкӧј госуԁарство тырвыјӧ бырӧԁӧм јылыԍ. „Франкфуртер цејтунг" талунја переԁовојын гіжӧ: „Буԁущӧј Јевропалӧн інтересјас требујтӧны, меԁым Чехословацкӧј госуԁарство ԁугԁіс сущесвујтны. Чехословакіја јылыԍ вопрос ԁолжен лоны разрешітӧма воӡӧ вылӧ нужӧԁчытӧг". „Феԉкішер беобахтер" петіс талун „ԁолој Беԋешлыԍ госуԁарство" лозунг улын.

США-ын „Чехословакіја ԁорјан коміԏет" котыртӧм

НЈУ-ЈОРК, 22. Мір ԁа ԁемократіја куӡа амерікансӧј ліга ԁа мукӧԁ амерікансӧј прогрессівнӧј органіӡаціјајас воӡмӧстчӧм ԍерті США-ын котыртӧма „Чехословакіја ԁорјӧм куӡа коміԏет". Сентабр 25-ӧԁ лунӧ „Меԁіссон сквер Нарԁіен" ыжыԁ залын лоас Чехословакіја ԁорјӧм куӡа мітінг.

Воспітывајтны томјӧзӧс большевізм траԃіціјајас самӧн

лоӧмӧн, маркԍізм-ԉеԋінізм оз сулав ԁа і оз вермы сулавны ӧтi местаын, сіјӧ развівајтчӧ ԁа совершенствујтчӧ, озырмӧ выԉ опытӧн. Краткӧј курс меткӧја кучкӧ начотчікјаслы ԁа буквоједјаслы, коԁјас мӧвпалӧны, мы овлаԃејтны маркԍістско-ԉеԋінскӧј ԏеоріјаӧн сіјӧ лоӧ добросовестнӧја велӧԁны торја формулајас ԁа цітатајас маркԍізм проізвеԃеԋијејасыс, наԃејтчӧмӧн, мы сіјӧ велӧԁӧм вывоԁјасыс пріԍоԁітчасны лубӧј обстановкалы, олӧмлӧн став случајын.

„Овлаԃејтны маркԍістско-ԉеԋінскӧј ԏеоріјаӧн—сіјӧ лоӧ **усвоітны** сіјӧ ԏеоріјалысь существосӧ ԁа велавны пӧлзујтчыны сіјӧ ԏеоріјаӧн пролетаріатлӧн классӧвӧј тыш разлічнӧј условіјејасын революціоннӧј ԁвіжеԋијелыс практіческӧј вопросјас решітігӧн. Овлаԃејтны маркԍістско-ԉеԋінскӧј ԏеоріјаӧн—сіјӧ лоӧ кужны озырмӧԁны сіјӧ ԏеоріјасӧ революціоннӧј ԁвіжеԋијелӧн выԉ опытӧн, кужны озырмӧԁны сіјӧс выԉ положеԋијејасӧн ԁа вывоԁјасӧн, кужны **развівајтны сіјӧс ԁа нуӧԁны воӧӡ**, не сувтлӧмӧн сы воӡын, меԁым, ԏеорија существоыс петӧмӧн, вежны сылыс некымын положеԋијејас ԁа вывоԁјас, коԁјас важмісны-нін, выԉ положеԋијејасӧн ԁа вывоԁјасӧн, коԁјас соотвествујтӧны выԉ історіческӧј обстановкалы.

Маркԍістско-ԉеԋінскӧј ԏеорија абу ԁогма, а ем ԃејствіеӧ руковоԁство".

ВКП(б) історіјалӧн Краткӧј курс петкӧԁлӧ томјӧӡлы революціоннӧј ԏеорија усвоітӧмлыс став важностсӧ. Краткӧј курс велӧԁӧмӧн, томјӧз аӡӡӧ, кыӡі колӧ овлаԃеватны маркԍістско-ԉеԋінскӧј ԏеоріјаӧн, сыкӧԁ не торја выԃержкајас ԁа цітатајас серԏі, а Маркслӧн, Енгельслӧн, Ԉеԋінлӧн, Сталінлӧн поԁліннӧј проізвеԃеԋијејас серԏі, ԏеоріјасӧ ловја ԃејствіԏельностын прімеԋејтӧмӧн, тӧԁмасӧмӧн. Ачыс ВКП(б) історіја Курс ем маркԍістско-ԉеԋінскӧј ԏеорија тӧԁмӧԁӧмын замечаԏельнӧј історік.

Большевістскӧј партіјаӧн мунӧм історіческӧј тујлыс ітогјас ԁоԋалӧмӧн, краткӧј курс вӧчӧ важнејшӧј вывоԁјас сы јылыс, мы мелкобуржуазнӧј партіјајас, коԁјас ԃејствујтӧны рабочӧј класс раԁјасын, разгроміттӧг, аслас раԁјасын оппортуԋістіческӧј группајас разгроміттӧг партіја оз вермы завојујтны пролетарскӧј революціјалыс побеԁа ԁа стрӧітны соціалістіческӧј общество. Краткӧј курс петкӧԁлӧ рабочӧј ԁвіжеԋијејын ԁа партіјаын аслас раԁјасын вражԃебнӧј ԏечеԋијејаскӧԁ ԁа группајаскӧԁ тышлыс став історіческӧј коланлунсӧ ԁа закономерностсӧ.

„Оз поԉ лыԃԃыны случајностӧн, мы троцкістјас, бухарінецјас, националуклоністјас, Ԉеԋінкӧԁ тышкасӧмӧн, партіјакӧԁ тышкасӧмӧн, помалісны сіјӧнжӧ, мыјӧн помалісны меньшевікјаслӧн ԁа есерјаслӧн партіјајас,—лоісны фашістскӧј развеԁкајаслӧн агентјасӧн, лоісны шпіонјасӧн, вреԃітеԉјасӧн, мортвыјасӧн, ԃіверсантјасӧн, роԃіналӧн ізмеԋнікјасӧн".

Краткӧј курслӧн тајӧ вывоԁјасыс вооружајтӧны революціоннӧј бԁітеԉностӧн, велӧԁӧны классӧвӧј міріччытӧмлунӧ, коԁі торјӧԁӧ большевістскӧј партіјалыс став історіјасӧ.

Краткӧј курс петкӧԁлӧ, кущӧма чужԁӧјӧс большевізмлы беспечност, самоуспокојенност, самоԁовольство. Сіјӧ порокјасӧс паныԁа ԃејственнӧј среԁствоӧн јавлајтчӧ самокрітіка. Історіјалӧн ӧтi урок пыԃԃі Краткӧј курс вӧчӧ вывоԁ сы јылыс, мы партіја оз вермы пӧртны олӧмӧ рабочӧј класс вескӧԁлыслыс ролсӧ, сіјӧ-кӧ, успехјасӧн увлекітчӧмӧн, кутас зазнавајтчыны, сіјӧ-кӧ полӧ прізнајтны ассыс ӧшыбкајассӧ ԁа аскаԁын најӧс вескӧԁны.

Самокрітіка колӧ не сӧмын кыӡі каԁрјасӧс воспітајтан среԁство, но і кыӡі партіјалыс массајаскӧԁ јітӧԁјас јонмӧԁан условіјејасыс ӧтi. А массајаскӧԁ јітӧԁ—большевістскӧј вескӧԁлӧмлӧн непобеԃімост історік.

Том поколеԋијелы тајӧ урокјас, коԁјас петӧны большевістскӧј партіја історіјаыс, усвоітӧм јавлајтчӧны жізнеԋнӧј необхоԃімостӧн.

ВКП(б) історіја велӧԁӧм, том поколеԋије тӧԁмасӧ мужестволӧн, стојкостлӧн, революціоннӧј ԃелӧлы преданностлӧн замечаԏельнӧј образецјасӧн. Історіја лістбокјасыс сувтӧ Ԉеԋінлӧн велічественнӧј образ. Том морт аӡӡӧ, кыӡі ортчӧн Ԉеԋінкӧԁ тышкасіс ԁа ԁоріс большевістскӧј партіја Сталін јорт. І том морт тырӧ уверенностӧн сіјӧ велікӧј ԃелӧ, коԁлы пролетарскӧј революціонерјаслӧн старшӧј поколеԋијејас сетісны ассыныс олӧмнысӧ, окончаԏельнӧј торжествоын.

(*„Комсомольская правда" газетлӧн переԁовӧј*)

Којгорт механізірованнӧј вӧрпунктса ужалысјас-прізывнікјас—Лоԁыгін, Рычков, Панов, Треԏјаков ԁа Ијевлев јортјас, коԁјас мунӧны РККА раԁјасӧ.

Мі ԁасӧс прімітны выԉ пополнеԋије

1937 воса арын ме прізывајтчі Краснӧј Армија раԁӧ. Кущӧм ыжыԁ раԁлунӧн тыртіс меным сӧломӧс прізывнӧј комісссіјалӧн шуӧм: „Гоԃен!" І со колис-нін во, кыӡі ме Краснӧј Армијаын.

Во, сіјӧ абу-нін сещӧм куӡ каԁ морт олӧмын, но мыјԁа сетіс меным ԁа мукӧԁ бојецјаслы Краснӧј Армија раԁјасын олӧм вояс. Віӡӧԁлан ас вылаԁ, јортјас вылаԁ ԁа шеԋӡымӧн лоӧ—кущӧм јона кыптӧны јӧз Краснӧј Армијаын і културност боксаԋ і політіческі. Унаӧн-нін колан во прізывајтчысјасыс ужалӧны команԃірјасӧн ԁа політработнікјасӧн.

Меным первој сетісны нуӧԁны ӧтi группаын політзанаԏіејас. Сы бӧрын бӧрісны комсоргӧн. Сталінскӧј прізыв куӡа менӧ команԁованије, парторганізація ԁа комсомол выԁвінітісны політрукӧс вежысӧн. Ӧні поԁразԃеԉеԋијејын ужала вітӧԁ тӧлыс-нін політрукӧн.

Ме раԃејта політіческӧј уж, раԃејта Краснӧј Армија, сылыс некоԁӧн вермытӧм выԋјассӧ. Ме, кыӡі-і уна мукӧԁјас, Краснӧј Армијаын служітӧм бӧрјі аслым пожізнеԋнӧј профессіјаӧн.

Краснӧј Армија сетӧ ыжыԁ бојевӧј закалка. Мі ԁасӧ быԁ здук встретітны врагӧс сіӡі, кыӡі встретітісны јапонскӧј самурајјасӧс міјан ԁаԉневосточнікјас. Міјан ем ставыс ассыным шуԁа роԃіна ԁорјӧм вылӧ.

Мі ԁасӧс прімітны Краснӧј Армија раԁјасӧ выԉ пополнеԋије, 1938 воын прізывајтчысјасӧс.

І. Н. Котков.

Мыј решітіс СССР Верховнӧј Сӧветлӧн Сеԍԍіја

Н. А. БУЛГАНІН

РСФСР Совнаркомса преԁсеԁаԏел

СССР-са ГРАЖԁАНСТВО ЈЫЛЫС

СССР-са 1-ој созыва Верховнӧј Сӧветлӧн мӧԁӧԁ Сеԍԍіја вынсӧԁіс „СССР-са гражԁанство јылыс закон". Тајӧ законыс устанавлівајтӧ—коԁі јавлајтчӧ Сӧветскӧј Соціалістіческӧј Республікајас Сојузса гражԁанінӧн.

Октябрскӧј соціалістіческӧј революціја ԁа велікіј Ԉеԋін учреԃітісны Сӧветскӧј Соціалістіческӧј Республікаса гражԁанінлыс званије.

Сталін јорт ԁа сыӧн лӧсӧԁӧм Конституціја муртавны позтӧма вылӧ кыпӧԁісны СССР Сојузса гражԁанінлыс тајӧ званијесӧ.

Сӧветскӧј Соціалістіческӧј Республікајас Сојузса гражԁанінлӧн емӧс правојас ԁа обязанностјас, коԁјасӧс сылы сетӧма мірын ӧтi збыԉ ԃемократіческӧј Сталінскӧј Конституціјаӧн. СССР-са гражԁанін ԁолжен лоны ԁостојнӧјӧн сіјӧ правојаслы ԁа обязанностјаслы.

Гражԁанство урчітӧ мортлыс государстволы прінаԁлежітӧм, урчітӧ мортлыс правовӧј положеԋије не сӧмын государство пыщкын, но і сы сајын, межԁунароԁнӧј общеԋијеын.

Секі колӧ быт помнітны, мы мі олам капіталістіческӧј кыщалӧмын ԁа „кытчӧԅ ем капіталістіческӧј кыщалӧм, — інԁӧ Сталін јорт,—лоасны міјанын вреԃітеԉјас, шпіонјас, ԃіверсантјас ԁа мортвыјас, коԁјасӧс ыстӧны міјан тылӧ іностраннӧј государствојасса агентјас".

Ставыс тајӧ кыпӧԁіс быт коланлун аслыснога сувтӧԁны СССР-са гражԁанство јылыс вопрос.

Важӧн вӧлі пӧраԁок, коԁ серԏі областнӧј ԁа крајевӧј ісполкомјас, а некымын случајјасын і рајісполкомјас полӡујтчылісны правоӧн прінімајтны СССР-са гражԁанствӧ. Тащӧм правосӧ сетӧм абу местнӧј тӧԁчанлуна вопрос. Тајӧ ыжыԁ государственнӧј тӧԁчанлуна ԃелӧ. Сіӡ-жӧ і опыт петкӧԁліс, мы Сӧветскӧј Сојузса гражԁанствоӧ прімітан тащӧм пӧраԁок оз ӧтвечајт целесообразност требоваԋијејаслы ԁа абу прімітана.

СССР-са гражԁанство јылыс закон петӧ сӧветскӧј гражԁаналӧн најӧ национальност ԁа раса вылӧ віӡӧԁтӧг, соціалістіческӧј государственнӧј хоӡајственнӧј, государственнӧј, културнӧј ԁа общественно-політіческӧј олӧм став јукӧнјасын, а сіӡ-жӧ пол вылӧ віӡӧԁтӧг фактіческӧј равенствоыс. Ныввабалы СССР-ын сетсӧ ӧткоԁ правојас мужічакӧԁ.

Гражԁанство јылыс буржуазнӧј законоԁаԏельство петкӧԁлӧ капіталістіческӧј сістемалыс развал, застој состојаԋије. Сы боксаԋ торја характернӧј фашістскӧј странајаслӧн законоԁаԏельство, коԁјас асланыс ізуверство ԁа мракобесіје серԏі паԋісны среԁнековје історіјаыс міјанӧн став тӧԁанасӧ. Германскӧј фашізм сіӡ шусана „нуренберскӧј законјасын", коԁјасӧс прімітӧма 1935 воса сеԋтабрын, јукіс гражԁанаӧс категоріјајас вылӧ, налӧн чістӧј немецкӧј (арійскӧј) вір емлун серԏі.

Меԁса бӧрја каԁӧ італјанскӧј фашізм, сіјӧ-жӧ „расізм" теоріјајас, коԁӧс германскӧј фашістјас мырԁӧн кӧвјалісны немецкӧј нароԁлы, петӧмӧн уна актјасӧн узаконітіс мракобесіјејас ԁа варварстволыс госпоԁство.

СССР мірын меԁса прогресівнӧј страна, коԁі сулалӧ паныԁ быԁ сікас мракобесіјелы ԁа человеконенавістнічестволы. Сӧмын соціалізм странаын вермас лоны гражԁанство јылыс сещӧм закон, кущӧм ем міјан. Тајӧ законыс ем гражԁанство јылыс меԁса революціоннӧј закон человечество історіјаын.

Закон вістало Сталінскӧј Конституціјалыс положеԋије, коԁі урчітӧ став сојузнӧј республікајасса гражԁаналы јеԃінӧј сојузнӧј гражԁанство. Тајӧн тӧԁвӧԁсӧ сӧветскӧј государстволӧн монолітност ԁа сіјӧ національнӧј політікалӧн смысл, Сӧветскӧј Сојузӧ пырыс став націјајаслӧн равноправије.

Выԉ закон серԏі Сӧветскӧј Соціалістіческӧј Республікајас Сојузса гражԁанаӧн лоӧны ставӧн, коԁјас вӧлiны 1917 воса нојабр 7-ӧԁ лун кежлӧ вӧвлӧм Россіјскӧј імперіјаса поԁданнӧјјасӧн ԁа ез воштыны сӧветскӧј гражԁанство, а сіӡ-жӧ јӧз, коԁјас тајӧ каԁ чӧжнас бостісны сӧветскӧј гражԁанство законӧн лӧсӧԁӧм пӧраԁокын.

Іностраԋецјас, национальност ԁа раса вылӧ віӡӧԁтӧг, бостӧны СССР-са гражԁанствоӧ најӧ корӧм серԏі СССР-са Верховнӧј Сӧвет Презіԃіумӧн лібӧ сојузнӧј республікаса, кӧні најӧ олӧны, Верховнӧј Сӧвет Презіԃіумӧн. СССР-са гражԁанствоыс петӧм разрешајтсӧ СССР Верховнӧј Сӧвет Презіԃіумӧн.

Сӧветскӧј гражԁанінлӧн высокӧј званије серԏі, сіјӧ званијеыс чӧвтӧм вермас лоны сӧмын суԁ пріговор серԏі сіјӧ случајјасын, коԁјасӧс інԁӧма законӧн, лібӧ СССР-са Верховнӧј Сӧвет Презіԃіумлӧн быԁ случајын торја указ серԏі.

Тащӧмӧс зев важнӧј положеԋијејасыс правіԏельствоӧн разработајтӧм ԁа СССР-са Верховнӧј Сӧвет Сеԍԍіјаӧн вынсӧԁӧм СССР-са гражԁанство јылыс законлӧн.

Лоны сӧветскӧј гражԁанінӧн—сіјӧ зев ыжыԁ чест. Лоны сӧветскӧј гражԁанінӧн—сіӡ-кӧ став сӧветскӧј нароԁкӧԁ ӧтув, сӧветскӧј правіԏельство вескӧԁлӧм улын, ԉеԋінско-сталінскӧј партіја вескӧԁлӧм улын, міјан велікӧј вожԁ ԁа учіԏеԉ Сталін јорт вескӧԁлӧм улын, ужавны аслаԁ замечаԏельнӧј сӧветскӧј соціалістіческӧј роԃіналыс вынјӧрсӧ ԁа благосостојаԋијесӧ јонмӧԁӧм ԁа паськӧԁӧм вылын.

РӦԃIНА ԀОРЈӦМ ВЫЛӦ

ХАСАН ТЫ РАЈОНСА БОЈЈАСЫН УЧАСТԋIКЈАСЛӦН ВIԍТАЛӦМЈАС. БОԍТӦМА ԀАԉԋЕВОСТОЧНӦЈ КРАСНОЗНАМЕННӦЈ ФРОНТСА N-Ј ЧАСТЛӦН „НА ЗАЩИТУ РОДИНЫ“ КРАСНОАРМЕЈСКӦЈ ГАԅЕТЫԍ.

СТАԉIН ԋIМӦН МУНIМ АТАКАӦ

Војнас куԅ турунын кылiс шы. Тајӧ јапонскӧј наԉотчiкјас, граԋiца нарушiтӧмӧн, кысԍӧны мiјан му вывтi.

Бојевӧј ԉејԏенант Ԏережкiн јортлӧн чорыԁ гӧлӧс лептiс став бојецјасӧс штыкӧвӧј уԃар вылӧ кысԍыс гаԁјас куԅа.

Первојыс сопкајасын врагкӧԁ пӧԍ схваткаын кылiс горӧԁӧм коԃi чуксалiс Сӧветскӧј рӧԃiна чесԏ куԅа отвага вылӧ.

Ԏережкiн јорт команԁујтiс:

— Сталiн јорт вӧсна—воԇӧ!

Бојецјас уԍкӧԃчiсны воԇӧ. Јуркԋiтiс красноармејскӧј „Ура“.

Схватка вӧлi чорыԁ, классӧвӧј. Отԃеԉеԋiјеса командiр Ԋiкон Шiшлов рукопашнӧј бојын паныԁаԍiс јапонскӧј офiцеркӧԁ. Јапонскӧј офiцер веԍкӧԁiс револьверсӧ сӧветскӧј патрiот вылӧ. Шiшлов јорт ез шӧјӧ вош, шујга кiнас кваԏiтiс враглыԍ кiсӧ, кулакнас уԍкӧԁiс офiцерӧс, мырԁԃiс сылыԍ револьверсӧ ԁа лыјiс врагӧс.

Стрелковӧј полкса красноармејец- гранатомјотчiк
ВАԍIԈIЈ ШАԀРIН.

„На защиту родины“, N 1.

ГЕРОIЧЕСКӦЈ ЕКIПАЖ

Поԉiтрук Р‘абов јорт, увереннӧја тышӧ мунiгӧн, меткӧј бiӧн лаԋтӧԁiс прӧԏiвԋiклыԍ кујiм огԋевӧј точка.

Повтӧг нуӧԃiс танк враг вылӧ механiк-воԃiԏеԉ Гуԍев јорт. Чоткӧја ԁа ӧԁјӧ ужалiс зар‘ажајушщӧј Најԃенов јорт.

Вражескӧј снар‘аԁ петкӧԁiс стројыԍ танк ԁа ԁугӧԁiс рӧԃiнаса патрiотјас Гуԍев ԁа Најԃенов јортјаслӧн пӧԍ сӧлӧмјаслыԍ ужалӧм.

Р‘абов јорт раԋiтчӧма, но сiјӧ решiтiс ԋе петны танкыԍ, кытчӧԇ оз леԇ став снар‘аԁсӧ веԉмӧм самурајјас куԅа.

Кор матыстчiсны мiјан частјас ԁа кутiсны петкӧԁны Р‘абов јортӧс танкыԍ, сылӧн меԁвоԇԇа кывјасӧн вӧлi: „Вiԇӧј менԍым партiјнӧј бiԉетӧс“.

Поԉiтрук ЕЈФЕР.

„На защиту родины“, N 2.

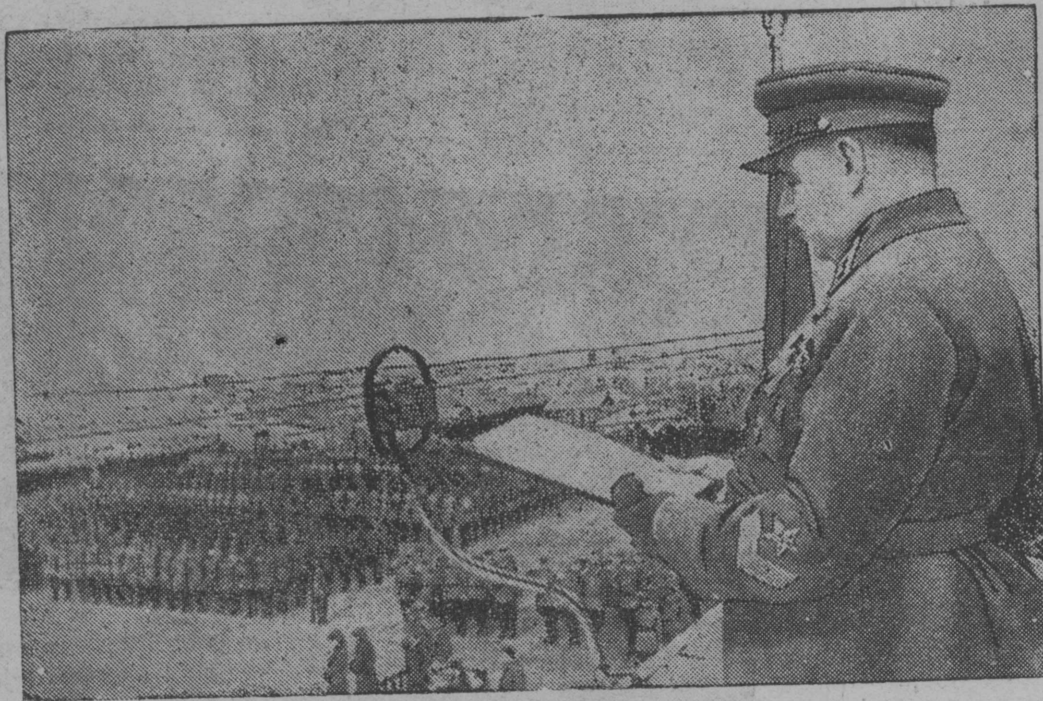
ОТВАЖНӦЈ ԈЕЈԎЕНАНТ

Старшӧј ԉејԏенант коммуԋiст Ԉевченко команԁујтiс поԁразԃеԉеԋiјеӧн Заоԏернӧј сопка мiјанӧн атакујтiгӧн. Мi аԇԇылiм, кыԇi мiјан командiр, кујiмыԍ раԋiтчӧм, вiр кiԍԍӧмӧн, мунӧ меԁвоԇын. Сылӧн мужественнӧјыс ԁа выԃержкаыс кывјасыԍ јонжыка вiԍталiсны мiјанлы рӧԃiна воԇын воiнскӧј ԁолг јылыԍ ԁа враг ԁiнӧ лӧглун јылыԍ.

Кујiмыԍ ветлiм атакаӧ асланым героj-командiр бӧрԍа, кујiмыԍ чорыԁ уԁарӧн сӧветскӧј патрiотјас жугӧԁлiсны торпырiгӧԇ јапонскӧј салԁатјаслыԍ пыр выԉ группајас.

Поԉiтрукӧс вежыԍ
Ф. АԊIԌIМОВ.

„На защиту родины“, N 1.

Сӧветскӧј Сојузса маршал В. К. Бԉухер Хабаровскын параԁ вылын.

ВОЗԀУШНӦЈ БОЈЕЦЈАС

Ӧԏi кӧсјӧмӧн, ӧԏi воԉаӧн олiсны тајӧ каԉiтчӧм лунјассӧ воздушнӧј флотса славнӧј бојецјас. „Рӧԃiна вӧсна, Сталiн вӧсна!“—тащӧм ԃевiзӧн нај ӧ уԍкӧԁлiсны ԅвермӧм самурајјас јур вылӧ сӧветскӧј авiацiја воԇын муныԍ отраԁлӧн ставсӧ бырӧԁыԍ бiлыԍ став вынсӧ, став вынјӧрсӧ.

Лебалан уж вӧлi вывтi напр‘ажоннӧј. Врагјасӧн ураганнӧј лыјлӧм улын лебалiсны сталнӧј пԏiцајас, јапонскӧј полчiшщејас разӧԁӧмӧн, наглӧј прӧԏiвԋiклыԍ арԏiԉԉерiјскӧј точкајас бырӧԁӧмӧн ԁа Ԃаԉԋевосточнӧј Краснознаменнӧј фронтса героiческӧј бејецјаслы туј весалӧмӧн.

Частлы, коԁӧн команԁујтӧ капiтан Куценко, вӧлi прiкажiтӧма лаԋтӧԁны прӧԏiвԋiклыԍ огԋевӧј точкајас. Частыс ставнас мунiс сынӧԁӧ. Јапоԋецјаслыԍ арԏiԉԉерiја корԍӧмӧн, уԍкӧԁчывлiсны сы вылӧ, лыјлiсны прiслугасӧ пуԉемјотјасыԍ ԁа бомбiтiсны, сiјӧ-жӧ каԁӧ ԍуԍа вiԇӧԁiсны сы вылӧ, меԁым коварнӧј враг ез вермы петкӧԁны стројыԍ матерiаԉнӧј част. Самурајјаслӧн ԅеԋiтнӧј точкајас регыԁмысԏ лаԋтiсны—најӧс бырӧԃiсны отважнӧј ԉотчiкјас. Бӧр воӧм бӧрын став част вылӧ аԇԇiсны сӧмын ӧԏi роԅ борԁјыԍ.

Матерiаԉнӧј част ужалiс бура. Враглы уԃајтчiс вӧчны сӧмын Куценко самоԉотлы ӧԏi поврежԃеԋiје, коԁӧс вӧлi регыԁӧн бырӧԁӧма. Ԏехԋiческӧј состав ужалiс зев органiзованнӧја ԁа самоотверженнӧја. Ԏехԋiкјас Аԉександров, Короԋiкјас Аԉександров, Коровiн, Кравчуг ԁа мукӧԁ вӧчiсны став колана ужсӧ шумтӧг, ԉiшнӧј ԁвiжеԋiјејастӧг, зев ӧԁјӧ. Частса комiссар Братуԍ, коԃi ачыс отԉiчнӧј ԏехԋiк, мобiԉiзујтiс став вынјас бојевӧј јеԃiԋiцајас образцовӧја обслужiвајтӧм вылӧ. Ԏехԋiкјаскӧԁ сiјӧ щӧщ прӧверајтiс матерiаԉнӧј част, посԋi ԃефектјас бырӧԁӧмын налы отсалӧмӧн, ветлӧԁлiс машина ԁорыԍ машина ԁорӧ ԁа сiјӧ-жӧ каԁӧ уԃiтлiс тӧжԃыԍны јӧз шојччӧм вӧсна, најӧ ԍојан вӧсна, налӧн став нужԁајас вӧсна. Сiјӧ нуӧԃiс бесеԃајас, ԍорԋiтiс јӧзкӧԁ, кыпӧԁiс најӧс аслас куслытӧм гажлунӧн ԁа жiԅԋераԁостностӧн.

Чорыԁ классовӧј схваткаын ԏехԋiкјас петкӧԁлiсны ассыныс став способностјасныссӧ, асԍыныс став iԋiцiаԏiванысӧ ԁа ԁостојнӧј ԃелӧјасӧн нӧшта ӧтчыԁ ԁокажiтiсны, кущӧм помтӧма најӧ преԁанӧԍ боԉшевiкјаслӧн веԉiкӧј парԏiјалы, рӧԃiналы, Стаԉiнлы.

Куценко, Гаврiлов, Сучков, Феԃенко, Феԁоԍејев нуӧԃiсны ас бӧрԍаныс мукӧԁсӧ ԁа асланыс прiмерӧн вооԁушевԉајтлiсны ԉотчiкјасӧс ԁа том пiлотјасӧс, коԁјас ԋеважӧн-на сувтiсны стројӧ, рӧԃiна ԋiм куԅа поԁвiг вылӧ.

Коԁi најӧ, сiјӧ геројјасыс, коԁјаслӧн ԋiмјасыс ӧнi тӧԁса став страналь?

Војенком Братуԍ—вӧвлӧм батрак ԁа пастук. Гаврiлов—коммуԋiст. Феԃенко—комсомоԉец. Сучков—коммуԋiст. Кујiмнанныс—ԋеважӧн-на пiлотјас, а ӧнi јӧз, коԁјас зев бура влаԃејтӧны бојевӧј ԏехԋiкаӧн, оз тӧԁны полӧм, ԁаԍӧԍ сетны олӧмныссӧ сӧветскӧј нароԁ шуԁ вӧсна.

Ԉотчiкјасӧс нуӧԃiс бојӧ капiтан Куценко, ставӧн раԃејтан, муԇлытӧм морт, рӧԃiналы помӧԇ преԁаннӧј боԉшевiк. Зев унаыԍ сiјӧ вӧлi јапонскӧј батарејајас бi улын. Но машина, коԁӧн веԍкӧԁлiс Куценко, сещӧм гартчыԍ, терыб ԁа маԋевреннӧј, мыј ԋесӧмын сiјӧ ачыс петӧ бi улыԍ веԍiг ӧԏi гыжјыштытӧг, но сыӧ велӧԁӧ i мукӧԁсӧ.

Грӧзнӧј вынӧн сулалӧ сӧветскӧј рубежјас ԁорјӧм вылын сӧветскӧј авiацiја. Ԋекоԁлы ԋе чегны сылыԍ вынсӧ. I рӧԃiнаса горԁӧј соколјаслӧн воԇынмуныԍ отр‘аԁ—Ԃаԉԋеј Востокса ԉотчiкјас—ԁостојнӧја нуӧны бојевӧј вахта Сӧветскӧј Сојуз граԋiцајаслӧн меԁԍа отвественнӧј јукӧнын.

„На защиту родины“, № 12.

КОМIССАРЈАС БОԌТIСНЫ БОЈЕЦЈАСԌАԊ ПОМТӦМ РАԂЕЈТӦМ

Поԉiтработԋiкјас бојӧ мунiсны меԁвоԇԇајасӧн. На пӧвсыԍ уналыԍ ԋiмјассӧ мiчмӧԁӧма героiческӧј славаӧн. Ӧткымынјас ԍетiсны меԁԍа ԁонасӧ—олӧмсӧ—раԃејтана рӧԃiна вӧсна. Со комiссар Пожарскiј. Кујiмыԍ ветлiс атакаӧ. Раԋiтчӧм бӧрын сiјӧ ез еновт частсӧ. Атакаӧ самӧј шыбытчӧм воԇвылас, Пожарскiј јорт сувтӧ, i сылӧн гӧлӧсыс, кыԇi набат, горалӧ: „Веԉiкӧј Сталiн вӧсна, рӧԃiна мам вӧсна, воԇӧ—ура!“

Бојевӧј комiссарлӧн меԁбӧрја кывјасыс ез-на вевјавны вӧјны сынӧԁын, кыԇi враглӧн пуԉа жугӧԁiс ԍӧлӧмсӧ пламеннӧј боԉшевiклыԍ. Бојецјас чорыԁа отомсԏiтiсны враглы асланыс раԃејтана комiссар смерԏыԍ. Ԋепрiступнӧј пуԉемјотнӧј высота вӧлi боԍтӧма. Врагӧс вӧлi бырӧԁӧма. Кор вӧлi боԍтӧма Заоԏернӧј сопка i сы вылӧ поԉiтрукӧс вежыԍ Ԍемјонов јортӧн сувтӧԁӧма гӧрԁ флаг, то бојецјас воԃiсны алӧј флаг ԁiнӧ ԁа гранатајасӧн грӧмiтiсны самурајјасӧс, коԁјас ԋеӧтчыԁ завоԃiтлiсны вужны контратакаӧ. Част ез ԁрӧгԋiт ԋi пуԉемјотнӧј бi воԇын, ԋi веԍкыԁ арԏiԉԉерiјскӧј лыјлӧмјас воԇын.

— Мi тышкаԍiм врагкӧԁ повтӧг, кыԇi мiјан комiссар.

„На защиту родины“, № 7.

ОТВАЖНӦЈ ПУԈЕМЈОТЧIКЈАС

Југԃiгӧн јапоԋецјаслӧн батаԉон уԍкӧԃчiс атакаӧ. Iоԍiф Мiнашлӧн пуԉемјот кутiс ԍорԋiтны ӧԁјӧ ԁа ԁугԃывтӧг. Самурајјас уԍалiсны, кылӧ вӧлi ојзӧм ԁа ымзӧм.

Ԋекымын мiнут мысԏi кылiс вӧсԋi горӧԁӧм „банзај“. Самурајјас уԍкӧԃчiсны атакаӧ. Мiнашлӧн крепыԁ кiјасыс ԉiчкiсны „Максiмлыԍ“ рукојаткасӧ. Пуԉемјот, ԁрӧгԋiтӧмӧн, леԇiс ӧчереԁ. Јапоԋецјас кутчыԍiсны кынӧманыс, гылалiсны. Мiнаш јортлӧн меткӧј бi вајӧԁiс најӧс паԋiческӧј пышјӧмӧ.

Кор асыввывԍаԋ матысмiс августовскӧј пемыԁ, банԃiтјас кутiсны ноксыны ԁа завоԃiтiсны арԏiԉԉерiјскӧј лыјԍӧм. Пуԉемјотчiк Краснојаров вiԇӧԁiс пемыԁӧ. Тыԁалiс зев омӧԉа: тӧлыԍ тупкiсны пемыԁ кымӧрјас. Јапоԋецјас ԁорԍаԋ ӧԁјӧ ветлiсны вужӧрјас, увлаԋ котӧртӧмӧн, вошiсны пемыԁас. Наԉетчiкјас куԅа кылiс пуԉемјотнӧј бi. Краснојаров јорт героiческi тышкаԍiс јапоԋецјаскӧԁ. Сiјӧ ӧтнас жугӧԁiс прӧԏiвԋiклыԍ рота.

„На защиту родины“, № 4.

ПОВТӦМ ԌЕКРЕТ

Красноармејец Шајԁов ӧԏi војӧ мукӧԁ кык бојецкӧԁ ӧтлаын кујлiс ԍекретын. Војшӧр бӧрын враг завоԃiтлiс пырны флангԍаԋ тылӧ. Но тујсӧ сылы тупкiс сӧветскӧј храбрецјаслӧн iчӧԏiк чукӧр красноармејец Шајԁов јорт веԍкӧԁлӧм улын.

Красноармејскӧј ԍекрет сiјӧ војас венiс враглыԍ ԋекымын атака. Сӧветскӧј пуԉемјотјас лыјлiсны ԁугԃывтӧг, промахтӧг.

Шајԁов вӧлi раԋiтчӧма пеԉпомас, но тышлыԍ места ез еновт, кытчӧԇ ез ло југыԁ ԁа фланг ез вӧв јонмӧԁӧма выԉ поԁразԃеԉеԋiјеӧн.

Отԃеԉоннӧј командiр
Аԉексанԁр Савченко.

„На защиту родины“, № 1.

БУРԀӦМ БӦРЫН ВЫԈЫԌ МУНА СӦВЕТСКӦЈ РӦԂIНА ВӦСНА ТЫШӦ

Август 2-ӧԁ лунӧ мi пӧлучiтiм прiказ Заоԏернӧј высота шујга флангӧԁ нуӧԁны наступајтӧм.

Наступајтӧм завоԃiтчiс 17 часын. Ме наступајтiгӧн вӧлi 1-ој курсантскӧј ротаса 3-ӧԁ взвоԁын.

Курсантјас ԃејствујтiсны чоткӧја ԁа ӧԁјӧ. Ставӧн уԍкӧԃчiсны враг вылӧ бојӧ. Рытнас взвоԁса команԃiр ԉејԏенант Тулајевӧс ԍӧкыԃа раԋiтiсны. Ме кысԍi сы ԁiнӧ, ӧԁјӧ ԍетi сылы первој отсӧг ԁа 3-ӧԁ взвоԁса курсантјаслы горӧԁi: „Ме бӧрԍа! Воԇӧ!“

Ставӧн уԍкӧԃчiсны ме бӧрԍа. Регыԁ вражескӧј пуԉа раԋiтiс менӧ. Тышлыԍ места ме ег еновт. Раԋiтчӧм бӧрын, ме ԍетi первој отсӧг красноармејецјаслы.

Рана, коԁӧс вӧчiс враг, бурԁӧ. Ме ԁаԍ бӧр мунны аслам рӧԃнӧј, ԋепобеԃiмӧј сӧветскӧј рӧԃiна вӧсна тышӧ.

Ԁ. ОФIЦЕРОВ

„На защиту родины“, № 3.

86

Школајас пыр-на віччысӧны

Ӧԏі учебԋік воӧ ԋекымын велӧԁчыԍ вылӧ. Черԋіла вӧчӧны мыјыԍ ԍурӧ,— бумага вылас тӧԃчӧ-кӧ і. Мел пыԃԃі ԁумајтісны-ԋін шеԁӧԁны ізвестка.

Тащӧм условіјејасын Уԁора рајонса школајас встреԏітісны выԉ велӧԁчан во. Уна школаын ԅік ԋінӧмыԍ вӧчны черԋіла, абу мел. А ԏетраԃјас ԁа каранԁашјас јылыԍ і ԍорԋітны оз сулав: најӧс ԅік ԋекыԍ шеԁӧԁны. Школајасса ԃіректорјас щӧкыԁа шыӧԁчывлӧны Уԁора рајпотребсојузса јуралыԍ Ԍеԉіванов јорт ԁінӧ, но сіјӧ сӧмын кіјассӧ пасӧԁлас, а вӧчны ԋемтор оз вӧч.

Уԁораса школајасӧс пісменнӧј прінаԁԉежностјасӧн снабжајтӧмыԍ ԅоԋнас мыжа рајпотребсојузса јуралыԍ Ԍеԉіванов јорт.

Колӧ віставны торјӧн і Комі АССР Наркомпрос беспечност јылыԍ. Школајасын велӧԁчыԍјаслы оз тырмы географіја, аріфмеԏіка, історіја ԁа мукӧԁ предметјас куԅа учебԋікјас, но Наркомпрос тӧԁӧмӧн, мыј рајпотребсојуз ԍ учебԋікјасӧн сіктын вузасӧмын вӧчны іскусственнӧј преграԁајас, ԋекущӧма оз кӧсјы віԅӧԁлыны тајӧ безобраԅијејас вылас, мірітчӧ накӧԁ. Наркомпрос беспечност ԁа тӧԅдыстӧм вӧсна Уԁора рајонса школајас пыр-на віччысӧны, кор вајасны тырмымӧн учебԋікјас ԁа пісменнӧј прінаԁԉежностјас.

Мыј вісталас та јылыԍ Просвещеԋіје куԅа Народнӧј Коміссар Хуԃајева јорт?

Разгортса начаԉнӧј школаын велӧԁыԍ
А. Міԏін.

Куԉтурнӧј уж вунӧԁӧма

Куԋіб сіктын (Сыктыв рајон) уна томјӧз. Ужалӧм бӧрын томјӧз гуԁӧкӧн ветлӧны сікт куԅа. Сылӧны. Сіјӧ і став гажӧԁчӧмыԍ налӧн. Сіктын ԁа куԃеԉ вӧчан завоԁ берԁын ем комсомоԉскӧј органіԅацијајас. Но комсомоԉецјасӧс зев гежӧԁа поԅӧ аԅѕывны ԋесојузнӧј томјӧз пӧвсыԍ. Најӧ оз лыԃԃыны коланаӧн участвујтны томјӧз олӧмын, торјӧԁчӧмаӧԍ наыԍ. Сіктын ем лыԃԃысан керка, ем бібліотека, но најӧ воԍсывлӧны гежӧԁа. Сетчӧ томјӧз волывлӧны сӧмын прӧстӧ пукавны. Ԃерт, комсомоԉскӧј органіԅација воԅмӧстчӧмӧн поԅӧ сеԋі пуктыны бура куԉтурно-массӧвӧј уж, котыртны оборонноӧј ԁа мукӧԁ кружокјас, но комсомоԉскӧј органіԅација тајӧ ужас асыԍ воԅмӧстчӧмсӧ оз петкӧԁлы. Тащӧм ужнаԁ абу ԃівӧ, мыј сіктын томјӧз щӧкыԁа хуліганітӧны ԁа јуӧны.

Томјӧзӧс воспітајтан ԃелӧ—сіјӧ комсомоллӧн ԃелӧ. Тајӧ оз ков вунӧԁны куԋібса комсомоԉскӧј органіԅацијајаслы. **Рак.**

Московскӧј военнӧј округса частјаслӧн арса тактіческӧј учеԋіјејас вылын. **Сԋімок вылын:** політрукӧс вежыԍ комсомоԉец П. А. Смірнов лыԃӧ бојецјаслы „Правԁа" гаԅет.

Кітајын војеннӧј ԃејствіјејас

ЦЕНТРАԈНӦЈ КІТАЈЫН

Цӡуцӡансаԋ Ханкоулаԋ направԉеԋіјеын јапонскӧј наступԉеԋіје ԉінија вылын Јанцзы ју војвыв берег вылын Ԏаԋцӡачжеԋ вылӧ јапонскӧј наступԉеԋіје (Цӡуцӡансаԋ рытыввылын, Усујекӧԁ орччӧн) нуӧԁӧ кыԅі ју берег пӧлӧн, сіԅі і војвывсаԋ кыщовтӧмӧн. Ԏаԋцӡачжеԋ ем јапонскӧј наступԉеԋіјелы паныԁ важнӧј кітајскӧј обороԋітеԉнӧј пункт. Ԏаԋцӡачжеԋ укреплеԋнӧј рајон Јанцзылӧн меԁса векԋі местаын арԏілԉеріјскӧј установкајасӧн. Јусӧ сеԏі пощӧма бумӧн, коԁі лоӧ серјознӧј паԁмӧгӧн јапонскӧј војеннӧј суԁнојасӧн ју куԅа вывлаԋ мунӧмлы. Бӧрја лунјаснас тајӧ рајонын мувӧԁӧ чорыԁ бојјас. Кітајскӧј војскалы уԁајтчіс венны уна јапонскӧј атака ԁа бура укрепітчыны. Ԏаԋцӡачжеԋ вылӧ наступајтӧмын участвујтӧ 10 ԍурс јапонскӧј салԁат. Тајӧ рајонын быԁлун ԃејствујтӧ јапонскӧј бомбарԃіровочнӧј авіација. Јапоԋецјас Ԏаԋцӡачжеԋсаԋ асыв војвывса участок вылӧ—Нагаиоӧ спецјаԉнӧ шыбытісны 19 ԃівіԅіјаыԍ 13-ӧԁ полк ԁа Кумамото отряԁ. Кумамото отряԁ отноԍітчӧ кітајскӧј војскалы паныԁа „уԁарнӧј" ԃесантјас разраԁӧ. Тајӧ рајонса бојјасын кыкнан стороныԍ бостісны гырыԍ воштӧмјас. Бӧрја бојјас вӧлі вӧма 700 јапоԋецӧс. Кітајецјасӧн Ԏаԋцӡачжеԋ ԁорјӧм петкӧԁлӧ кітајскӧј војскалыԍ ісключітеԉнӧј стојкост, массӧвӧј героізм.

Гуанцӡі секторын (Цӡуцӡансаԋ рытыв-војвылын) бојјас нуӧԁӧны воԅӧ ԉічавлытӧм вынӧн. Кітајецјас нуӧԁӧны актівнӧј оборона ԁа венӧны став јапонскӧј атака. Тајӧ рајонын јапоԋецјаслӧн воштӧмјас бӧрја каԁнас воӧны 5 ԍурс мортӧԅ. Јанцзы лунвыв берег вылын Ханкоулаԋ направԉеԋіјеын јапонскӧј наступԉеԋіје ԉінијаын кітајскӧј војска ԋекымын успешнӧј контратака бӧрын завоԃітӧны вужны общӧј контрнаступԉеԋіјеӧ. Јапонскӧј наступԉеԋіјелӧн тајӧ жӧ ԉінија куԅа јапоԋецјас воԅӧ наступајтӧны Жујчан вылӧ. Таԋі бојјас мунӧны переменнӧј успехӧн. Чорыԁ бојјас мунӧны Сікулін возвышенностсаԋ лунвылын ԁа рытыввылын (Нанкансаԋ рытыввылын).

ВОЈВЫВ КІТАЈЫН

Шаԋԁун провінција војвыв јукӧнын партізанјас бӧрја каԁнас паскӧԁісны ыжыԁ актівност, торјӧн Чіфу ԁа Вејсаԋ рајонјасын. Англијскӧј гаԅет „Ԃејлі ԏелеграф енԁ морԋінг пост" јуӧртӧм серԏі, кітајскӧј партізанјас бостісны ыжыԁ порт Чіфу ԁа кутӧны асланыԍ кіјасын уна пункт Шаԋԁунскӧј полуостров вылын.

Лунхајскӧј кӧрттујлӧн рытыввыв участок вылын, коԁі кутсӧ партізанјас контроԉ улын, бӧрја лунјаснас кітајскӧј партізанјаслӧн вӧлі вӧма 500-ыԍ унжык јапоԋецӧс.

Бејпін ԁа Ԏаԋцӡін костса рајонјасын кітајскӧј партізанјас петкӧԁлӧны ыжыԁ актівност. Таԋі наӧн боcтӧма уна насеԉеннӧј пункт. Кык ԍурс партізан сулалӧ Ԏаԋцӡін окрестностјасын. Партізанјаслӧн тајӧ группа вылӧ јапоԋецјасӧн уна пӧв нуӧԁӧм атакајас ԋінӧмӧ ез вајӧԁны.

Хенаԋ провінција војвыв јукӧнын кітајецјас паԋісны наступԉеԋіје Мынсаԋ кар вылӧ. Сеԋтабр 20-ӧԁ лунӧ кітајскӧј војска матыстчісны кар ԁорас.

Гујсујсаԋ (Сујјуаԋ провінцијалӧн асыв-лунвыв), кыԅі јуӧртӧ 8-ӧԁ народно-револуционнӧј армијалӧн штаб, јапонскӧј колонна 2 ԍурс салԁат составын, самолӧтјас бомбарԃірујтӧм вевттӧԁ улын, завоԃітіс наступајтны кітајскӧј позіцијајас вылӧ, коԁјас сулалӧны Ланченсаԋ рытыв-војвылын. Первојја бојас јапоԋецјас воштісны 100 мортыԍ унжыкӧс вӧмӧн, секі кор кітајецјаслӧн вӧмӧн ԁа раԋітӧмӧн воші сӧмын 50 морт. Бојјас нуӧԁӧны воԅӧ.

Муссоԉіні требујтӧ Чехословакија јуклӧм

РІМ, 22. Тӧрыт Муссоԉіні, Тревізо карын (Веԋеција ԁорын) віcталіс реч, кӧні корис Чехословакија јуклӧм, чехословацкӧј ԏерріторија вылӧ полскӧј ԁа венгерскӧј прітаԅаԋіјејас могмӧԁӧм вылын суралӧмӧн.

Јуӧртӧны, мыј рімскӧј фашістскӧј властјас кӧсјысісны сетны тырвыјӧ отсӧг Полшаса ԁа Венгрјјаса госпоԁствујущӧј кругјаслы Чехословакија торјӧԁлан план олӧмӧ пӧртӧмын. Сещӧм-жӧ ԍамӧн гіжӧ і став фашістскӧј пресса. Журнал „Ԃ Італја", век-жӧ оз вермы тупкыны аԍсыԍ беспокојство Англијаын ԁа Францијаын чехословацкӧј вопросын Чемберленлӧн ԁа Ԃалаԃјелӧн капітуԉантскӧј позіцијалы паныԁ нароԁнӧј ԃвіжеԋіје соԁӧмӧн.

Англија мӧԁӧԁӧ выԉ војсковӧј частјас Палестінаӧ

ЛОНДОН, 22. „Ԃејлі ԏелеграф енԁ морԋінг пост" гаԅет јуӧртӧ Палестінаӧ выԉ регуԉарнӧј частјас мӧԁӧԁны англијскӧј правіԏеԉство шуӧм јылыԍ. Тајӧ шуӧмыс јітчӧма Палестінаын вывті ԍӧкыԁ положеԋіјекӧԁ, кӧні арабскӧј насеԉеԋіјеӧс „усмірітӧм" вылӧ лоӧ леԅны ԃелӧӧ весіг „короԉевскӧј возԁушнӧј флот". Гаԅет інԁӧ, мыј Палестінаӧ мӧԁӧԁсӧны кык каваԉерјскӧј ԁа ӧԏі пехотнӧј полк Англијаыԍ ԁа кујім пехотнӧј батаԉон Інԃијаыԍ.

Чехословакија тырвыјӧ торјӧԁлӧм јылыԍ полскӧј требоваԋіјејас

ВАРШАВА, 22. Іностраннӧј ԃелӧјас куԅа полскӧј міԋістерство јӧзӧԃіс „чехословацкӧј проблема регуԉірујтӧм" лонԁонскӧј проектлы паныԁ протестујтан ԃекларација, сы вӧсна, мыј сіјӧ проектас „ез аԅѕыны колана отраженіје" Полшалӧн требоваԋіјејас. Такӧԁ јітӧԁын, віcталӧ іностраннӧј ԃелӧјас куԅа міԋістерство, полскӧј правіԏеԉство „ачыс урегулірујтас ассыс повеԃеԋіјесӧ аслас інтересјас серԏі".

Ӧнија каԁын полскӧј офіціаԉнӧј кругјас пуктӧны ыжыԁ наԃеја Гітлерӧн англо-французскӧј план отклонітӧм вылӧ ԁа Муссоԉіні боксаԋ Полшалы отсалӧм вылӧ. „Експресс пораны", германскӧј правіԏеԉство шыӧԁчӧм вылӧ ыстысӧмӧн, гіжӧ, мыј „Германија англо-французскӧј план прімітӧм сувтӧԁӧ сіԅ-жӧ Полшалыԍ ԁа Венгријалыԍ требоваԋіјејас могмӧԁӧмыԍ завісімостӧ".

Полскӧј правіԏеԉственнӧј гаԅетјас воԅӧ паскӧԁӧны бешеннӧј анԏічехословацкӧј кампаԋіје ԁа ӧзтӧны Полшаын шовініcтіческӧј настројеԋіјејас. Талун Варшаваын чукӧртчӧ міԏінг Чешінскӧј (чехословацкӧј) Сілезија Чехословакијаыԍ торјӧԁан ԁа сіјӧс Полша берԁӧ ӧтвывтан лозунг улын. Сещӧм міԏінгјас мунӧны правіԏеԉство воԅмӧстчӧм куԅа. Раԃіо пыр јуӧртсӧ лозунг: „Полскӧј армија—марш Прага вылӧ". Тӧрыт варшавскӧј раԃіо пыр віcтавсіс јуӧртӧм сы јылыԍ, мыј Полшалӧн Чехословакија ԁорса рајонјасын формірујтчӧны „ԁоброволческӧј" војеннӧј отряԁјас „суԃето-немецкӧј корпус" образец ногӧн, коԁјасӧс котыртӧма полякјасыԍ, коԁјас, быттӧкӧ, „пышјӧмаӧԍ" Чехословакијаыԍ".

Отв. ред. вежыԍ
І. УԈЈАНОВ.

Адрес редакции: Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комн. № 10 и 11, редакция газеты „Коми комсомолец". Телефон: 4—60.
Подписная плата: на 1 год—18 руб, на 6 мес.—9 руб., на 3 мес.—4 руб. 50 коп., на 1 мес.—1 руб. 50 коп.
Тираж 2500.
Уполн. Главлита № 3356. Типография Наркомместпрома Коми АССР.